

**ห้องสมุดที่ปรับเปลี่ยนสู่สังคมที่เปลี่ยนแปลง: ประชุมวิชาการนานาชาติ
สมาพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมห้องสมุดและสถาบัน (IFLA) ค.ศ. 2018**

นภลัย ทองปัน¹, กัลยา ยังสุขยิ่ง², ดาวรัตน์ แทนรัตน์³

บทคัดย่อ

บทความนี้เสนอโดยผู้เข้าร่วมประชุมที่ได้รับการสนับสนุนค่าลงทะเบียนจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยมาเลเซีย ให้เข้าร่วมประชุมวิชาการนานาชาติประจำปี 2561 ที่จัดโดยอิฟล่า (IFLA) ณ เมืองกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ระหว่างวันที่ 23-30 สิงหาคม 2561 โดยนำเสนอประสบการณ์ที่ได้รับจากการประชุมครั้งนี้ซึ่งมุ่งเน้นความสามารถของห้องสมุดในการทำหน้าที่เป็นผู้นำที่เข้มแข็งในการช่วยส่งเสริมการพัฒนาสังคมของชุมชนแวดล้อมในด้านต่างๆ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่จะพัฒนาประเทศต่อไป

คำสำคัญ : การประชุมวิชาการนานาชาติ, ห้องสมุด, อิฟล่า

¹ บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² นักเอกสารสนเทศชำนาญการพิเศษ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³ บรรณารักษ์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

Transform Libraries, Transform Societies: IFLA-WLIC 2018

Naparlai Tongpan¹, Kalaya Youngsukying², Dowrat Tanrat³

ABSTRACT

This article presented by participants who got the participation grant to attend the International Federation of Library Associations and Institutions World Library and Information Congress 2018 to share their experience from the conference in Kuala Lumpur, Malaysia during 23-30 August 2018. The authors presented the experiences from the congress that focuses on roles of libraries to develop communities and societies nearby that will result in national development in the future.

¹ Librarian, Expert Level, Office of the University Library, Kasetsart University

² Information Officer, Senior Professional Level, Office of Academic Resources, Chulalongkorn University

³ Librarian, Rangsit University Library

ภาพที่ 1 เว็บไซต์การประชุมอิฟลาคั้งที่ 84 ประเทศมาเลเซีย (<https://2018.ifla.org/>)

ความเป็นมาของการรับทุน

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้ประกาศรับสมัครสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่สนใจเข้าร่วมประชุมวิชาการนานาชาติครั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่า ผู้สมัครต้องไม่เคยเข้าร่วมประชุมนานาชาติของอิฟลามาก่อน ซึ่งสมาคมฯ จะได้พิจารณาจากประวัติการทำงานและประสบการณ์ของผู้สมัครเพื่อเสนอชื่อผู้ขอรับทุนยกเว้นค่าลงทะเบียนจำนวน 500 ยูโร จำนวน 4 คน จาก Malaysian National Organizing Committee IFLA WLIC 2018 ให้เข้าร่วมประชุม IFLA ครั้งที่ 84 ณ ประเทศมาเลเซีย ระหว่างวันที่ 23-30 สิงหาคม 2561 รวมระยะเวลา 8 วัน

รายละเอียดเกี่ยวกับการประชุม

การประชุมครั้งนี้มีชื่อการประชุมว่า World Library and Information Congress: 84th IFLA General Conference and Assembly ภายใต้หัวข้อ “Transform Libraries, Transform Societies” ห้องสมุดที่ปรับเปลี่ยนสู่สังคมที่เปลี่ยนแปลง ด้วยเหตุผลที่ว่า สังคมมีการขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ ห้องสมุดในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของโลก มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศด้วยการพัฒนาครอบครัวและชุมชนโดยเป็นแหล่งเรียนรู้และให้ความรู้ซึ่งมุ่งเน้นไปที่ชุมชนเฉพาะของตน จึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทตัวเองให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย เพื่อให้เท่าทันความต้องการของชุมชนในสังคม และสามารถนำสังคมในชุมชนให้เปลี่ยนแปลงตามสังคมโลกได้ การประชุมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือ การสื่อสาร การวิจัยและพัฒนาในกิจกรรมห้องสมุดทุกด้าน รวมถึงบริการสารสนเทศ การศึกษา

มาตรฐานวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ให้เป็นที่ประจักษ์และได้รับความสนใจในระดับนานาชาติโดยมีสมาชิกที่ประกอบด้วยอาจารย์ บรรณารักษ์ นักวิชาชีพสารสนเทศ นักคอมพิวเตอร์ นักการศึกษา ผู้บริหารองค์กรสารสนเทศทั่วโลก

รูปแบบการประชุมประกอบด้วย การประชุมของสมาชิก IFLA การบรรยายพิเศษ การนำเสนอผลงานวิจัยและรายงานความก้าวหน้าในการบริการของห้องสมุดโดยวิทยากรผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านสารสนเทศจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก นิทรรศการโปสเตอร์การให้บริการของห้องสมุดในประเทศมาเลเซีย การศึกษาดูงานห้องสมุดในกัวลาลัมเปอร์ การทัศนศึกษาในสถานที่ต่างๆ เพื่อศึกษาเรียนรู้ชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของชาวมาเลเซีย รวมถึงการประชุมพบปะระหว่างห้องสมุดกับบริษัทตัวแทนจำหน่ายฐานข้อมูลและผลิตภัณฑ์ที่ใช้สนับสนุนการให้บริการของห้องสมุด

หัวข้อการประชุมประกอบด้วยหัวข้อย่อยมากกว่า 250 หัวข้อภายใต้โปรแกรมการประชุมวิชาการ ซึ่งแบ่งเป็น 4 โปรแกรมใหญ่ๆ ได้แก่ Special Sessions / Congress Programme / Business Meetings / Expo Pavillion/ Tech Lab ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามอัธยาศัย ซึ่งจะช่วยให้ได้รับความรู้และรับทราบความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้บริการ นับเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการ

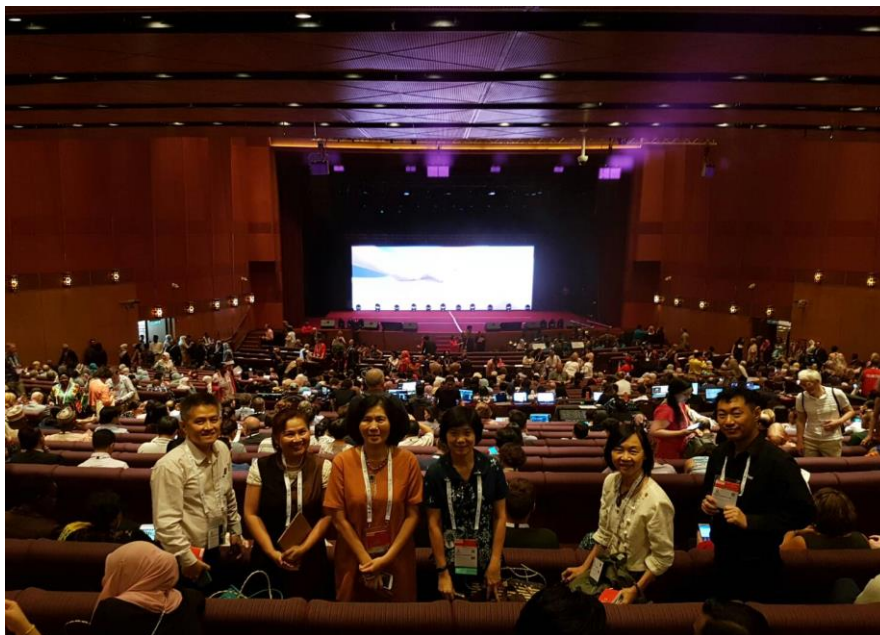

ภาพที่ 2 พิธีเปิดการประชุม

ภาพที่ 3 นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ และเลขานุการสมาคมฯ ร่วมงานประชุม

ภาพที่ 4 บรรยากาศห้องประชุม

สรุปประเด็นหัวข้อที่ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ได้รับฟังและร่วมกิจกรรม

ตามที่ได้กล่าวข้างต้นว่า การประชุมประกอบด้วยหัวข้อที่น่าสนใจเป็นจำนวนมาก ผู้เข้าร่วมประชุม จึงได้เลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ในเวลาที่เหมาะสม ซึ่งสามารถสรุปประเด็นที่น่าสนใจได้ 11 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. IFLA Global Vision

เป็นการร่วมระดมสมองของผู้เข้าร่วมประชุมในการสร้างวิสัยทัศน์ของ IFLA เพื่อนำมารวมกับผลการสำรวจก่อนหน้านี้ ในประเด็นที่ว่า “ห้องสมุดที่มีการเชื่อมโยงติดต่อกันจะเผชิญกับความท้าทายในอนาคตอย่างไร” โดย IFLA ได้ขอความร่วมมือจากประเทศสมาชิกจัดการประชุมระดมสมองบรรณารักษ์ของแต่ละประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้นสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้ทำหน้าที่เป็นองค์กรตัวแทนวิชาชีพบรรณารักษ์และสารสนเทศศาสตร์ของประเทศ ในการจัดระดมสมองเป็นจำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2560 ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และครั้งที่ 2 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2561 ณ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เพื่อรวบรวมมุมมองและประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของบรรณารักษ์ที่เป็นผู้แทนจากห้องสมุดประเภทต่างๆ และผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศไทยจำนวน 25 คน อันนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์

ระดับโลกที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกันช่วยเติมเต็มศักยภาพของห้องสมุดให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้และชุมชน ตามแนวทางการพัฒนาห้องสมุดในบริบทของความท้าทาย 10 ประการ ได้แก่

1. We are dedicated to equal and free access to information and knowledge. เราอุทิศข้อมูลและความรู้ที่สามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกันแก่ผู้ใช้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

2. We remain deeply committed to supporting literacy, learning and reading. เรายังคงมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการสร้างทักษะการรู้ การเรียนและการอ่านของผู้คนในชุมชนของเรา

3. We are focused on servicing our communities. เรามุ่งการให้บริการแก่ชุมชนของเรา

4. We embrace digital innovation. เรายอมรับนวัตกรรมดิจิทัลที่จะสร้างศักยภาพของห้องสมุดให้ดีขึ้นโดยไม่คำนึงว่าผู้ใช้จะสามารถใช้เทคโนโลยีได้มากหรือน้อยเพียงใด

5. We have leaders who see the need for strong advocacy. เรามีผู้นำที่แข็งแกร่งจำนวนมากที่สามารถช่วยเหลือและสนับสนุนเราให้สามารถประสบความสำเร็จในการให้บริการชุมชนของเราได้

6. We see funding as one of our biggest challenges. เราสามารถหาทุนสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อจัดสรรทรัพยากรที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

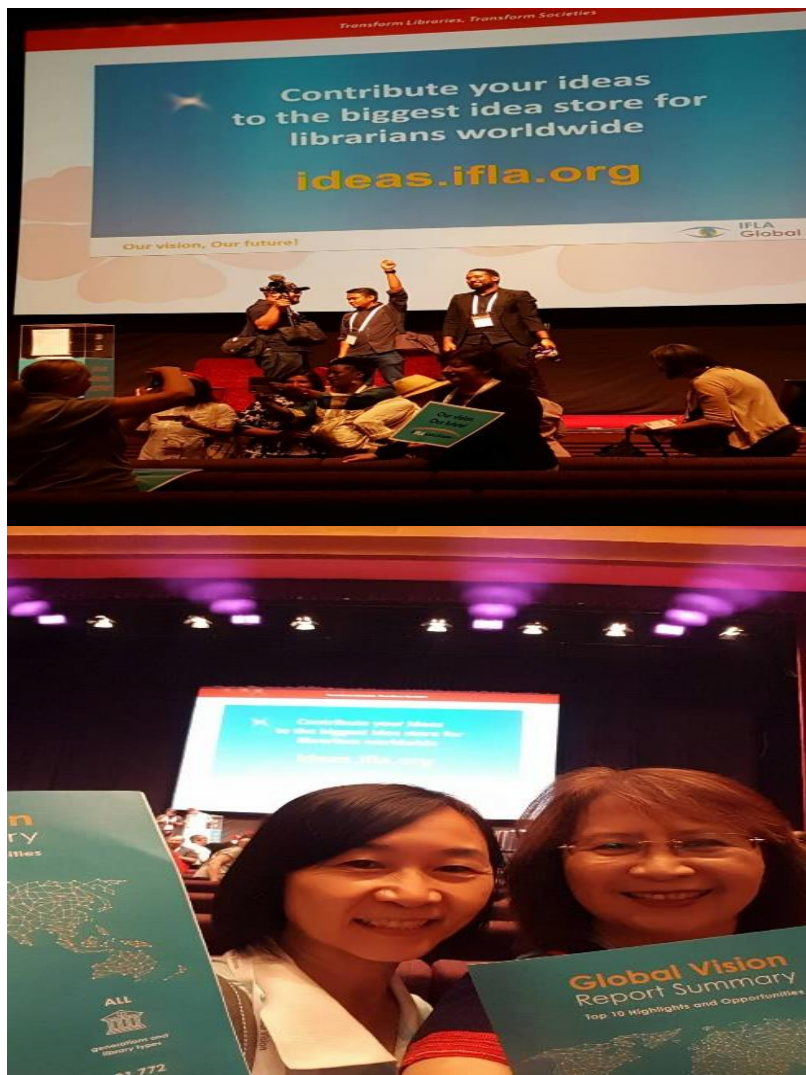
7. We see the need to build collaboration and partnerships. เราเห็นความจำเป็นในการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่จะช่วยพัฒนาการให้บริการในห้องสมุดของเรา

8. We want to be less bureaucratic, inflexible and resistant to change. เราต้องการความคล่องตัวที่ไม่ติดกับระบบราชการ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ซึ่งต้องพึ่งพานวัตกรรมใหม่ๆ ซึ่งพวกเราพร้อมที่จะเรียนรู้

9. We are the guardians of the memory of the world. เราเป็นผู้พิทักษ์ความทรงจำของโลก นั่นคือ ห้องสมุดเป็นแหล่งจัดเก็บรักษาสารสนเทศของโลกด้วยความคิดสร้างสรรค์เพื่อจัดการความรู้แก่คนรุ่นหลัง

10. Our young professionals are deep committed and eager to lead. ผู้เชี่ยวชาญระดับมืออาชีพในวัยหนุ่มสาวที่สืบทอดจากพวกเรามีความกระตือรือร้นและทุ่มเทในการทำงานเพื่อแสดงความเป็นผู้นำอย่างเข้มแข็ง

ในที่ประชุมได้ขอความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุมให้เลือกความคิดเห็นจาก 10 ข้อ มา 1 ข้อ เพื่อให้นำเสนอแนวทางสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายนั้นตามแบบแสดงความคิดเห็นที่จัดเตรียมให้

ภาพที่ 5 บรรยากาศการประชุมระดมสมอง

2. บทบาทบรรณารักษ์ของห้องสมุดที่เปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

เป็นการนำเสนอแนวคิดและวิธีการให้บริการของห้องสมุดต่างๆ ที่บรรณารักษ์ต้องปรับเปลี่ยนไปในยุคดิจิทัล และสนับสนุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม เช่น ห้องสมุด

มหาวิทยาลัยเซี่ยงไฮ้ (Shanghai University Library) ที่เน้นการช่วยเหลือนักศึกษา อาจารย์ ด้วยบริการสารสนเทศสนับสนุนการวิจัย และการสอนการรู้สารสนเทศ บรรณารักษ์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกาต้องทำหน้าที่ใหม่ที่มีชื่อว่า บรรณารักษ์ข้อมูล (Data librarian) ซึ่งบรรณารักษ์ต้องมีทักษะด้านการจัดการกับข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีปริมาณมหาศาลจากภายในและภายนอกองค์กรทั้งข้อมูลแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง (Big data) (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2561: 214) หรือที่เรียกว่าศาสตร์แห่งการใช้คอมพิวเตอร์สมรรถนะสูง (E-science) ซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนสารสนเทศเพื่อการทำวิจัยและยังคงเป็นบรรณารักษณ์ักวิจัย (Research librarian) โดยมีบทบาท 3 ประการคือ การให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ในเรื่องข้อมูล (data awareness) บริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนงานวิจัย (Information Research Service) โดยเน้นการจัดเก็บรักษาสารสนเทศอย่างเป็นระบบ และจัดทำมาตรฐานด้านการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ ทั้งนี้ฐานข้อมูลที่มุ่งให้บริการคลังความรู้แบบเปิด บรรณารักษ์จึงต้องเป็นทั้งผู้ประสานความร่วมมือและทำงานร่วมกับนักวิจัย ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ให้บริการสนับสนุนทางด้านเทคโนโลยี ดังนั้น แนวโน้มของหลักสูตรสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงมีแนวโน้มว่าจะปรับเปลี่ยนไปเช่นกัน

นอกจากนี้ยังมีการนำเสนองานวิจัยเกี่ยวกับความต้องการเพิ่มเติมความรู้ของบรรณารักษ์เพื่อให้งานด้านงานด้านการวิจัย (Liaison librarian) ด้วยการจัดอบรมนาน 1 – 6 เดือน เพื่อเสริมสร้างทักษะทางด้านการวิจัย การจัดการข้อมูล บรรณารักษ์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา เป็นต้น

มีโครงการหนึ่งของห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ (National University of Singapore) ที่ห้องสมุดมีความพยายามช่วยเหลือนักวิจัยด้วยการจัดอบรมปฏิบัติการ และให้คำปรึกษาด้านการทำวิจัยเพื่อสร้างสังคมของนักวิจัยด้วยการจัดทำ Bibliometric Mapping ซึ่งเป็นบริการวิเคราะห์การอ้างอิงและการตีพิมพ์ โดยใช้ฐานข้อมูล Web of Science และ Scopus และการทำคำศัพท์สัมพันธ์ (Thesaurus) ด้วยโปรแกรม VOSviewer เป็นต้น

3. การสร้างคลังความรู้สถาบัน (Institutional Repository) และการเข้าถึงสารสนเทศแบบเปิด (Open Access)

เป็นแนวโน้มในการเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัย และการให้บริการสารสนเทศได้อย่างเท่าเทียมโดยเจ้าของคลังความรู้อนุญาตให้ผู้ใช้เข้าถึงได้แบบเสรี โดยมีการจัดการในเรื่องลิขสิทธิ์ก่อนเผยแพร่ที่ปราศจากข้อจำกัดด้านลิขสิทธิ์และ

การกำหนดสิทธิการใช้ ได้แก่ การเข้าถึงบทความวิจัย และข้อมูลวิจัยที่เผยแพร่ในวารสารที่เปิดให้เข้าถึงแบบเสรี หรือคลังสารสนเทศดิจิทัลโดยผู้ใช้ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงบทความ และสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้ซ้ำได้อีก (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2561: 73) ที่ผ่านมามีความร่วมมือระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เช่น การทำ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบเปิด (Open Access Books) ระหว่างประเทศจีนและประเทศอังกฤษ ที่เป็นความร่วมมือระหว่างสำนักพิมพ์กับมหาวิทยาลัย เป็นต้น สำหรับประเทศไทยนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอการส่งเสริมการอ่านแก่เยาวชนในพื้นที่ห่างไกลแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ภาพที่ 6 การบรรยายบนเวทีสัมมนา

4. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs)

เป็นกรอบทิศทาง การพัฒนาของโลกภายหลังปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) ที่องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations: UN) กำหนดเป้าหมายต่อเนื่องจาก MDGs หรือเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) ที่สิ้นสุดลงเมื่อเดือนสิงหาคม 2558 ซึ่งมุ่งเน้นการบริหารจัดการที่โปร่งใสของภาครัฐ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมความสงบและอิสรภาพภายใต้กรอบของกฎหมาย ต่อต้านการคอร์รัปชันและการก่อการร้าย

ภาพที่ 7 เว็บไซต์ของ UN ว่าด้วย เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

(<https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>)

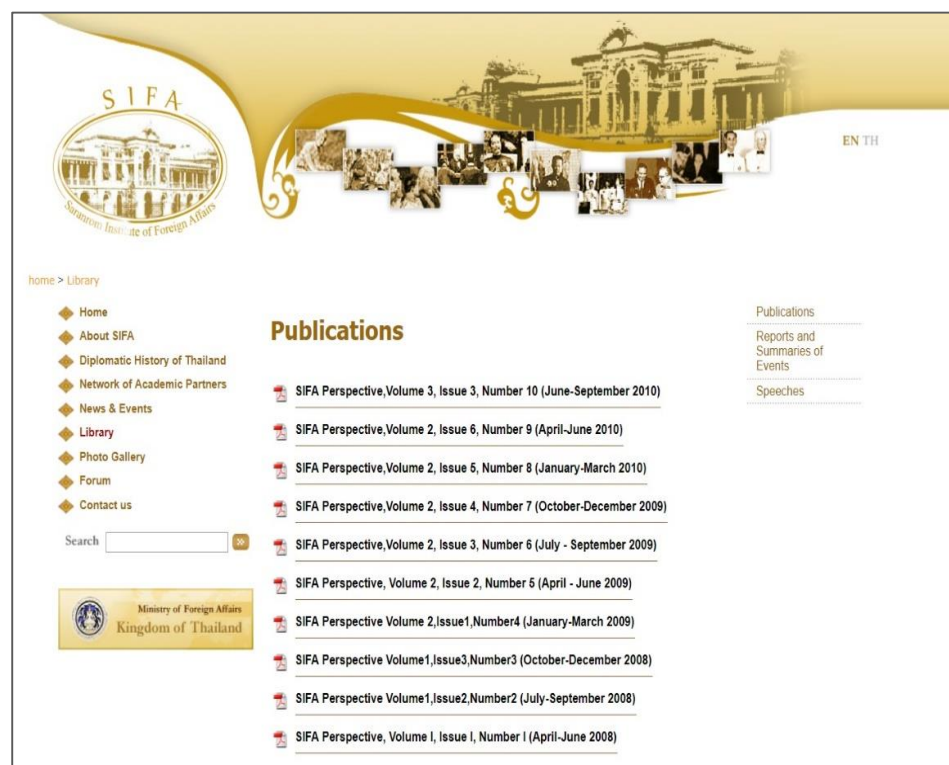

ภาพที่ 8 วิชยการบรรยายสัญลักษณ์ของ SDGs กับห้องสมุด

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดคือ การสนับสนุนห้องสมุดทุกประเภทให้ตั้งอยู่บนการบริหารแบบโปร่งใส เพื่อให้บริการแก่คนในชุมชน ที่ช่วยให้ทุกคนมีความสามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของประเทศโดยเฉพาะสารสนเทศของรัฐอย่างทั่วถึงและเสมอภาค บนพื้นฐานความมีอิสรภาพของประชาชนและสันติภาพ เพื่อให้การรู้สารสนเทศ การเข้าถึง และการนำสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจ

ผู้เชี่ยวชาญของห้องสมุดต่างๆ หลายประเทศได้ใช้กรอบ SDGs นี้มาเป็นนโยบายการให้บริการ เช่น หอสมุดแห่งชาติญี่ปุ่น (National Diet Library of Japan) ที่ให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศซึ่งกระจายสาขาห้องสมุดออกไปรวมทั้งสิ้น 33 แห่ง โดยมุ่งหวังว่า ประชาชนในชุมชนจะสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งห้องสมุดมุ่งเน้นการรวบรวมจัดเก็บสิ่งพิมพ์ของรัฐบาล (Government publication) พร้อมกับส่งเสริมการใช้สิ่งพิมพ์นี้ผ่านบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการยืมระหว่างห้องสมุด และบริการถ่ายสำเนาเอกสาร

อีกตัวอย่างหนึ่งที่น่าสนใจได้แก่ การสร้างความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดกระทรวงการต่างประเทศในอาเซียนเพื่อสร้างฐานข้อมูลของรัฐแบบเปิด (Open data network of ASEAN Foreign Affairs Ministry libraries) โดยเน้นข้อมูลภาษาอังกฤษเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันมีความร่วมมือกันแล้ว 7 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เขมร พม่า เวียดนาม ลาว และประเทศไทย ที่เรียกว่า “ASEAN-FAM Library” ซึ่งมุ่งให้มีการแบ่งปันข้อมูลกันบนเว็บไซต์ของห้องสมุดแต่ละแห่ง ที่ใช้การบันทึกข้อมูลแบบ Dublin Core เช่น ประเทศไทยมีเว็บไซต์ที่ให้บริการข้อมูลวารสารแบบเปิดของกระทรวงการต่างประเทศไทย ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 ข้อมูลแบบเปิดของกระทรวงการต่างประเทศของไทย

(<http://www.sifa.in.th/en/library/>)

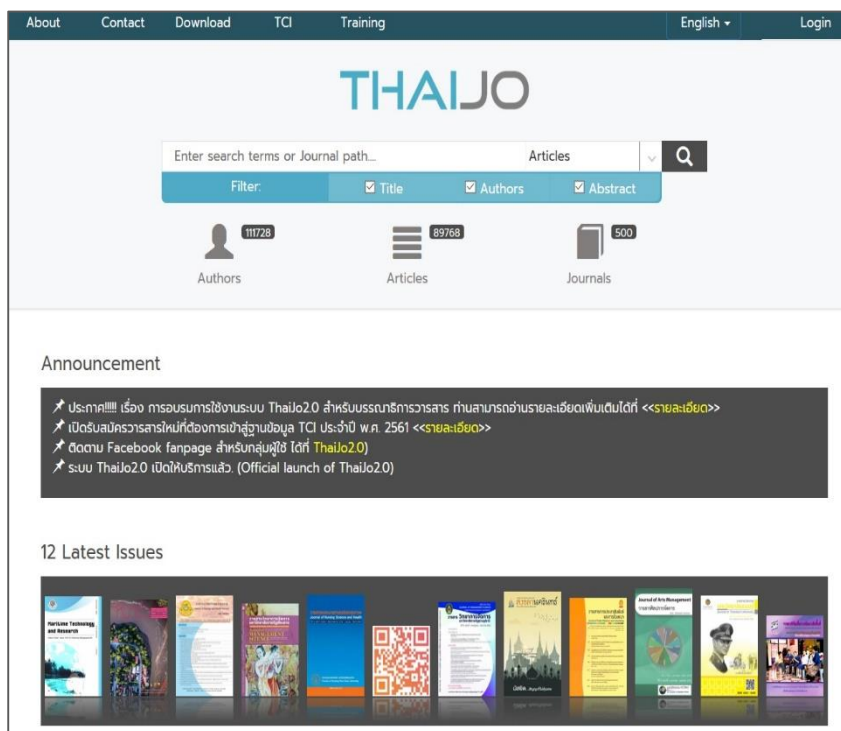
เทคโนโลยีใหม่ที่สามารถใช้ในการสร้างเครือข่ายข้อมูลที่มีความปลอดภัยสูง ที่มีชื่อว่า “บล็อกเชน” (Blockchain) ที่กำลังอยู่ในความสนใจในวงการห้องสมุดต่างประเทศ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดได้ ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการที่สามารถส่งข้อมูลความต้องการผ่านระบบด้วยตนเองโดยไม่ต้องผ่านบรรณารักษ์ที่รับผิดชอบ ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอนการให้บริการอีกด้วย

ภาพที่ 10 วิทยากรบรรยายเรื่องเกี่ยวกับ Blockchain

5. ห้องสมุดที่ปรับเปลี่ยนที่สามารถนำสังคมสู่การเปลี่ยนแปลง (Transforming libraries to Transform Societies)

ในบริบทของห้องสมุดในการนำสังคมสู่การเปลี่ยนแปลง มีตัวอย่างที่น่าสนใจของประเทศต่างๆหลายประเทศ เช่น ห้องสมุดที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ในประเทศอินเดีย ที่พบว่ามีความเปลี่ยนแปลงในหลายๆด้าน ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ด้านข้อมูลขนาดใหญ่ การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต ประชากร และสังคมที่เปลี่ยนแปลง สำหรับประเทศไทยนั้นมีการนำเสนอเกี่ยวกับการสร้างฐานข้อมูลแบบเปิดในกรณีฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย (Thai Journal Online: ThaiJO) ที่เป็นแหล่งรวมวารสารวิชาการที่ผลิตในประเทศไทยทุกสาขาวิชา ทั้งสาขาวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี และมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวนประมาณ 500 รายชื่อ ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre: TCI) โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกอ.) ซึ่งผู้ใช้สามารถสืบค้นทางออนไลน์ได้อย่างเสรี

ภาพที่ 11 เว็บไซต์ ThaiJO (<http://www.tci-thaijo.org/>)

ภาพที่ 12 การบรรยายบนเวทีสัมมนา

6. นิทรรศการแสดงโปสเตอร์การให้บริการของห้องสมุดต่างๆ ในประเทศมาเลเซีย
จัดแสดงโปสเตอร์มากกว่า 200 โปสเตอร์ ซึ่งแสดงถึงความก้าวหน้าในการให้บริการและการ
จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดต่างๆ ทุกประเภทที่น่าสนใจมาก

ภาพที่ 13 บรรยากาศพื้นที่แสดงโปสเตอร์

7. การจัดแสดงบริษัทตัวแทนจำหน่ายฐานข้อมูลและผลิตภัณฑ์ที่ใช้สนับสนุนการให้บริการของห้องสมุด

เป็นการเปิดพื้นที่ให้บริษัทและตัวแทนจำหน่ายฐานข้อมูลและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้นำเสนอ บริการและผลิตภัณฑ์แก่ผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งช่วยให้ลูกค้าและผู้จำหน่ายได้พบปะกัน ทั้งนี้มีการจัดเลี้ยงรับรองแขกผู้มาเยี่ยมชมกิจการเป็นช่วงๆ โดยผู้ประกอบการด้วย ทำให้เพิ่มบรรยากาศการเข้าร่วมชมงานให้มีสีสันอย่างยิ่ง

ภาพที่ 14 บรรยากาศแสดงพื้นที่แสดงสินค้าและบริการของบริษัทตัวแทนต่างๆ

8. งานเลี้ยงรับรอง Culture Evening

เป็นงานจัดเลี้ยงผู้เข้าร่วมประชุมในภาคค่ำโดยเจ้าภาพ ของวันที่ 27 สิงหาคม 2561 ซึ่งจัดขึ้น ณ MaTic Malaysia Tourism Center ซึ่งตั้งอยู่ไม่ไกลจากสถานที่ประชุมในระยะทางประมาณ 500 เมตร ในงานจัดเลี้ยงเป็นแบบบุฟเฟต์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาหารแบบพื้นเมืองของชาวมาเลเซีย และมีผลไม้ต่างๆ ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของผู้เข้าร่วมประชุมมาก นอกจากนี้ในงานยังมีการแสดงประจำชาติของมาเลเซีย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเต้นรำแบบพื้นเมือง ที่สร้างบรรยากาศสนุกสนานแบบใกล้ชิดที่ผู้ร่วมงานสามารถร่วมออกไปร่วมเต้นรำกับนักแสดงได้ด้วย

ภาพที่ 15 บัตรเชิญ และบรรยากาศงานเลี้ยงรับรองในยามค่ำคืน

9. การเยี่ยมชมตงงานห้องสมุด

ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสศึกษาตงงานหอสมุดแห่งชาติแห่งประเทศมาเลเซีย (National Library of Malaysia) ตั้งอยู่บนถนนจาลัน ตัน ราซัค (Jalan Tun Razak) ตัวอาคารออกแบบโดยชาวมลายูในลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ที่เรียกว่า “tengkolok” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความทะเยอทะยานของประเทศในการสร้างความเจริญฉลาดทางปัญญาเช่นเดียวกับคุณค่าที่แท้จริงของ

สังคมมาเลเซียต่อสังคมและต่อโลก อันเป็นความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมมาเลเซีย ที่เป็นแหล่งรวบรวมประวัติศาสตร์ของมาเลเซียกลาง (<http://www.pnm.gov.my/>)

ส่วนของการให้บริการผู้ใช้ ได้พัฒนาห้องสมุด เป็นศูนย์ความเป็นเลิศด้านมรดกทางปัญญา จัดการและเข้าถึงแหล่งทรัพยากรข้อมูลได้อย่างง่ายดาย ซึ่งหนังสือส่วนหนึ่งห้องสมุดได้ผลิตตีพิมพ์ขึ้นเอง นอกจากนี้ภายในห้องสมุดมีมูมิติดิจิทัลเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ในการเข้าถึงข้อมูล เพื่อปลูกฝังนิสัยการอ่านแก่ประชาชน

เวลาเปิด-ปิด ทำการ วันอังคาร – วันเสาร์ เปิดบริการ 10.00 น -19.00 น.

วันอาทิตย์ เปิดบริการ 10.00 น ถึง 18.00 น

วันจันทร์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ปิดทำการ

ภาพที่ 16 บรรยากาศหอสมุดแห่งชาติมาเลเซีย

10. งานเลี้ยงรับรองของ สถาบันเกอเธ่ (Goethe-Institut)

สถาบันเกอเธ่ เป็นองค์กรทางด้านวัฒนธรรมที่ไม่แสวงหาผลกำไรของเยอรมนีที่มีสำนักงานอยู่ทั่วโลก มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน สนับสนุนกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประเทศเยอรมนีทั้งทางด้านวัฒนธรรม สังคม และการเมือง โดยผู้เข้าร่วมประชุม ได้รับเกียรติจาก Dr. David Krivanek อุปทูตของสถานทูตเยอรมันในกัวลาลัมเปอร์ (The Chargé d’Affaires of the Federal Republic of Germany) และ Mr. Rolf Stehle ผู้อำนวยการสถาบันเกอเธ่ มาเลเซีย (The Director of the Goethe-Institut Malaysia)

(ภาพที่เชิญร่วมงานเลี้ยงรับรอง ที่จัดขึ้นที่สถานที่รับรองของสถานทูตเยอรมัน (German Ambassador's Residence) ในวันที่ 28 สิงหาคม 2561 ซึ่งเป็นโอกาสอันดีที่ได้รู้จักผู้บริหารของสถาบันเกอเธ่ และทำความรู้จักกับแขกรับเชิญจากประเทศอื่นๆ ที่มาร่วมงาน เพื่อสร้างมิตรภาพต่อไปในอนาคต

ภาพที่ 17 ผู้เข้าร่วมประชุมถ่ายภาพร่วมกับ Mr. Rolf Stehle ผู้อำนวยการสถาบันเกอเธ่ มาเลเซีย และ Mr. Gerald Leitner เลขาธิการอิฟล่า (IFLA Secretary General)

ภาพที่ 18 บรรยากาศงานเลี้ยงรับรองร่วมถ่ายภาพกับแขกผู้ร่วมงานชาวต่างชาติ

11. การศึกษาวัฒนธรรมของประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียประกอบด้วย 13 รัฐ มีประชากรประมาณ 28 ล้านคน ซึ่งประชากรมีหลายเชื้อชาติ ได้แก่ มาเลเซียดั้งเดิม จีน อินเดีย (Malaysia travel guide, 2018) นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมประชุมจะได้ชมความเจริญของเมืองกัวลาลัมเปอร์ ซึ่งมีจุดเด่นที่ตึกแฝดปิโตร นาส (Petronas Twin Towers) อาคาร 88 ชั้นซึ่งตั้งตระหง่านด้วยความสูง 451.9 เมตร ในใจกลางเมืองกัวลาลัมเปอร์อันเป็นศูนย์การค้าที่มีชื่อว่า KLCC ที่มีชื่อเสียง และสวยงามทั้งยามกลางวันและกลางคืน จัดเป็นคอมเพล็กซ์ ศูนย์การค้าที่ทันสมัย มีศูนย์วิทยาศาสตร์ พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ ฮอลล์และศูนย์ประชุมขนาดใหญ่ที่ใช้เป็นสถานที่ประชุม IFLA ครั้งนี้ โดยเฉพาะในยามค่ำคืนที่ผู้คนจำนวนมากมาชุมนุมกันเพื่อชมแสงสีและถ่ายภาพร่วมกับอาคารสูงคู่นี้ นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์แห่งชาติมาเลเซีย (National Museum) ซึ่งก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1963 ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมของชาวมาเลเซียอันเก่าแก่อีกด้วย และสวนพฤกษศาสตร์ (National Botanical Garden) ที่มีความสวยงามด้วยต้นไม้ในท้องถิ่นของประเทศมาเลเซียในทิวทัศน์ที่สวยงามและร่มรื่นซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์ที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

ภาพที่ 19 แสดงภาพตึกทวินทาวเวอร์ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติมาเลเซีย

บทสรุป

การเข้าร่วมประชุมวิชาการนานาชาติ สมาพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมห้องสมุดและสถาบัน (IFLA) ค.ศ. 2018 ครั้งนี้ นับว่าเป็นประสบการณ์ที่ดียิ่ง ที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เห็นภาพการจัดการประชุมนานาชาติในระดับสากลที่มีความยิ่งใหญ่และสมบูรณ์แบบ ในสถานที่จัดที่มีความโอโถง สะดวกสบาย และทันสมัย ซึ่งเชื่อว่าหากประเทศไทยได้มีโอกาสเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุมนานาชาติอีฟล่านั้น ย่อมสามารถทำได้ดีไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้รับความรู้ทางด้านห้องสมุดและสารสนเทศศาสตร์ที่ทันสมัย ซึ่งอยู่ในความสนใจของนานาชาติ ทำให้ทราบความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการให้บริการ และยังได้รับโอกาสในการเข้าร่วมพบปะบรรณารักษ์และนักสารสนเทศนานาชาติ อันเป็นการสร้างมิตรภาพและความร่วมมือกันต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมประชุมขอขอบคุณ Malaysian National Organizing Committee IFLA WLIC 2018 ที่ได้มอบทุนค่าลงทะเบียนแก่ผู้เข้าร่วมประชุมผ่านสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มา ณ โอกาสนี้ อย่างไรก็ตามผลจากการเข้าร่วมประชุมทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมตระหนักถึงบทบาทของบรรณารักษ์ที่มีความสำคัญต่อการนำสังคมสู่การเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บรรณารักษ์ต้องหมั่นติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งภายในและต่างประเทศ พร้อมกับศึกษาความต้องการของผู้ใช้ และร่วมทำงานกับอาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย ในสาขาอื่นๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถเข้าถึงสารสนเทศอย่างเท่าเทียมกัน

หากสนใจดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <https://2018.ifla.org/> และพบกับการประชุมวิชาการนานาชาติ โดยสมาพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมห้องสมุดและสถาบัน (IFLA) ครั้งที่ 85 ประจำปี 2562 ระหว่างวันที่ 24-30 สิงหาคม 2562 ณ เมืองเอเธนส์ ประเทศกรีซ

ภาพที่ 20 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การประชุมวิชาการนานาชาติ IFLA ครั้งที่ 85

References

- Wipawin, N. (2018). **Scholarly Communication and Open Access**. Bangkok:
Chulalongkorn University Book center.
- IFLA. (2018). **“Going Global: IFLA Secretary General Gerald Leitner Present Live Streams Highlights of the World Library and Information Congress 2018”**
retrieved on 28 September 2018 from <https://2018.ifla.org/>
- Malaysia travel guide. (2018). **Kual Lumpur: Tourism Malaysia, Ministry of Tourism and Culture, Malaysia.**
- National Library of Malaysia. (2018). **“Portal Rasmi Perpustakaan Negara Malaysia”**
retrieved on 1 October 2018 from <http://www.pnm.gov.my/>
- ThaiJO. (2018). Retrieved on 3 October 2018 from (<http://www.tci-thaijo.org/>)
- United Nations. (2018). **“About the Sustainable Development Goals”** retrieved on
28 September 2018 from <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>